

Totaalbeeld Interbestuurlijk Toezicht Borne 2023

Totaalbeeld Borne: Groen					
Financiën	Wabo	Wro	Informatie- en archiefbeheer	Huisvesting statushouders	Erfgoed
groen	oranje	groen	groen	groen	groen

Motivering totaalbeeld

Algemeen

Provinciaal toezicht is een wettelijke taak. In aansluiting op de veranderende maatschappij, wil de provincie deze taak samen met gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Dit is uitgangspunt van de herziene Overijsselse bestuursovereenkomst IBT (2022). Samen werken provincie en gemeente aan een goede kwaliteit van het openbaar bestuur, ieder vanuit haar eigen rol, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Het Overijsselse interbestuurlijk toezicht heeft betrekking op de domeinen Financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), Informatie- & archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Erfgoed. Voor Financiën gaat het om provinciaal toezicht op de begroting, en voor de andere domeinen om provinciaal toezicht op de uitvoering van gemeentelijke medebewindstaken.

Beoordelingskader IBT

Basis voor de beoordeling is het IBT beoordelingskader zoals dat in 2022 is gehanteerd.

Kanttekening hierbij is dat in het huidige beoordelingskader nog geen rekening is gehouden met de nieuwe Omgevingswet, omdat deze nog niet in werking is getreden. De komende maanden zal de provincie in overleg met gemeenten bezien wat de mogelijke doorwerking van deze wet zal zijn op het IBT beoordelingskader voor 2024.

Totaalbeeld van de gemeente: groen

De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het voorliggende integrale totaalbeeld. Dit totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de genoemde zes domeinen.

De kleur van het totaalbeeld is dit jaar groen. In 2021 en 2022 was het beeld oranje.

De kleuring heeft een signaalfunctie, en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Wanneer een domein oranje of rood kleurt, dan betekent dat dat de provincie risico's ziet waarop actie nodig is. Zoals afgesproken in de Bestuursovereenkomst IBT en het bijbehorende IBT-beoordelingskader gaat de provincie daarover in gesprek met de gemeente.

Beelden op de afzonderlijke domeinen

De domeinen Financiën, Wro, Informatie- en archiefbeheer, Huisvesting Statushouders en Erfgoed kleuren groen. Voor deze domeinen geldt dat de gemeente voldoet aan de in het kader gestelde criteria.

Voor het domein Huisvesting Statushouders verdient de gemeente een compliment voor de getoonde inzet in de afgelopen periode. De gemeente heeft in totaal 2 statushouders extra gehuisvest de afgelopen periode waarmee de gemeente een voorsprong heeft behaald op de taakstelling voor de eerste helft van 2023.

Voor het domein Informatie- en archiefbeheer geldt als aandachtspunt dat er maatregelen moeten worden genomen in relatie tot de archiefbewaarplaats.

Voor Wabo is op basis van de uitgevoerde toetsing, de onderlinge samenhang van de documenten en de gesprekken, het kleurbeeld oranje toegekend. Er zijn acht verbeterpunten waar de gemeente het komende jaar aan kan werken. Over de aanpak en doorvoering van deze verbeterpunten wil de provincie, zoals hiervoor is aangegeven, het inhoudelijke gesprek voeren met de gemeente.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
Financiën	Beoordeling De begroting en meerjarenraming (inclusief eerste wijziging) zijn structureel en reëel in evenwicht. Dat is een voorwaarde voor het reguliere (repressieve) toezicht. Dit betekent dat u uw begroting zonder onze goedkeuring kunt uitvoeren. Daarnaast is er geen sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Het bovenstaande heeft erin geresulteerd dat de kleuring in het IBT-beeld voor het domein financiën groen is. Context De IBT-kleuring voor het jaar 2022 was oranje, net als voorgaande jaren. Borne heeft een nieuwe koers ingezet en heeft steeds meer de basis op orde. In 2021 heeft Borne de grondexploitaties herzien. De Bornsche maten is in deelcomplexen opgesplitst. Dit leidt tot verbetering van de resultaten en tot meer inzicht. Door voortvarende kavelverkoop zijn de boekwaardes gedaald en is deze grondpositie een stuk minder risicovol geworden. Toelichting beoordeling Wij hebben geconstateerd dat: - de gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid om voor de jaren 2024 tot en met 2026 een stelpost "verwachte extra middelen Jeugd" op te nemen, conform de afspraak van het Rijk, de VNG en het IPO maar voor minder dan de toegestane 100%. De stelpost is opgenomen in het structurele beeld van de gemeente. Het opnemen van de stelpost brengt een risico met zich mee omdat de extra middelen niet structureel zijn opgenomen in het gemeentefonds; - de gemeente voldoende weerstandscapaciteit heeft om risico's te kunnen opvangen; - de toelichting op de incidentele baten en lasten ontbreekt. Graag hiervoor uw aandacht in de eerstvolgende begroting.	Groen	<i>Toezichtregime groen</i> 1. Geraamde uitgaven en inkomsten structureel en reëel in evenwicht en, 2. Uit meerjarenbegroting is aannemelijk dat dit evenwicht wordt gecontinueerd en, 3. Er is, voor zover bekend, geen sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Hierbij kan gedacht worden aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie of andere onderwerpen. <i>Intensiteit toezicht: laag</i> - o Begroting vergt geen goedkeuring. - o Regulier ambtelijk en bestuurlijk contact (≤ 2 x per jaar). - o Monitoren begrotingswijzigingen. - o Themaonderzoeken. - o Onderzoek programmarekening met accountantsverslag. - o Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
Wabo	Beoordeling 2023 Op basis van de uitgevoerde toetsing van IBT op het domein Wabo, de onderlinge samenhang van de documenten en de gesprekken, is het kleurbeeld voor de gemeente Borne oranje. Er zijn verbeterpunten waar de gemeente het komende jaar aan kan werken. Verbeterpunten vorig jaar De gemeente is op onderdelen met de verbeterpunten uit het beeld 2022 aan de slag gegaan. Dit heeft geresulteerd in enkele aanpassingen, maar nog niet in die mate dat aan de verbeterpunten is voldaan. Belangrijk is dat de reeds in 2022 ingezette ontwikkeling wordt voortgezet. Dit betekent dat een actualiseringsslag van het VTH-beleid, inzicht in de kwaliteitsverordening en de samenhang tussen de VTH-documenten (jaarverslag, uitvoeringsprogramma en VTH-beleid) gerealiseerd gaan worden. Beleidskader De gemeente Borne beschikt over actueel VTH-beleid voor de thuishaken en heeft hiervoor ook strategieën opgesteld. De probleemanalyse moet nog worden uitgewerkt. De doelen in het VTH-beleid zijn omvangrijk en op een te groot detailniveau vormgegeven om op een heldere en efficiënte wijze te monitoren en rapporteren. In het VTH-beleid ontbreken beleidsdoelen voor het taakveld ruimtelijke ordening. Borne is voornemens het komende jaar het VTH-beleid te actualiseren. In het uitvoeringsprogramma 2023 is hier een voorschot opgenomen door een aantal nieuwe doelen en indicatoren op te nemen. De huidige risicoanalyse voor de thuishaken is verouderd en aan vernieuwing toe. De gemeente was aangesloten bij het Overijssels breed aanbestedingstraject in 2022. Inmiddels is de risicoanalysetool aangeschaft en zal deze worden gevuld. Voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente, is in oktober 2022 het doorontwikkelde Twentse VTH-beleid met nadere uitwerking vrijgegeven om door de colleges te worden vastgesteld. De indicatoren uit het VTH-beleid moeten nog nader worden vormgegeven, hiervoor zijn nog geen streefwaarden. Hiervoor moeten de komende jaren ervaringscijfers worden opgebouwd. Gemeente Borne heeft dit beleid nog niet vastgesteld. De huidige risicoanalyse voor de taken die zijn belegd bij de Omgevingsdienst Twente is verouderd. De geactualiseerde risicoanalysetool is opgeleverd en voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente is de tool inmiddels gevuld. In 2023 wordt deze verder uitgewerkt. Uitvoeringsprogramma Het uitvoeringsprogramma 2023 is tijdig vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma is duidelijk aangegeven welke activiteiten uitgevoerd gaan worden. De gemeente heeft 0.85 FTE minder beschikbaar dan nodig is voor het uitvoeren van de VTH-werkzaamheden. De risico's en gevolgen voor de fysieke leefomgeving zijn beperkt beschreven. In het	Oranje	<i>Toezichtregime: oranje</i> <i>Onvoldoende inzicht in uitvoering en handhaving</i> Onvolledig sluitende beleids- en uitvoeringscyclus. Binnen 1 stap ontbreekt een onderdeel. <i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i> - o Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: 1 à 2 keer per jaar. - o Interventie: ambtelijk verzoek om toelichting en informatie op vraagpunten. Afspraken ter verbetering van uitvoering en handhaving - o Voortgangsgesprek: 1 à 3 keer per jaar - o Als onduidelijkheid blijft of afspraken stagneren: opschaling naar managementoverleg en bestuurlijk overleg. Afhankelijk van uitkomst daarvan rood toezichtregime. - o Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven of als gemeenten meerjarig onder oranje-toezichtregime vallen (steekproef)

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	uitvoeringsprogramma is een voorzet gedaan voor nieuwe doelen. Deze moeten in 2023 verder worden ontwikkeld. In het uitvoeringsprogramma 2023 voor de taken die belegd zijn bij de Omgevingsdienst Twente zijn de nieuwe doelen uit het geactualiseerde beleid opgenomen. De indicatoren en streefwaarden moeten nog worden vormgegeven. Aan de doelen zijn werkzaamheden gekoppeld. De Omgevingsdienst Twente geeft aan in 2022 een nieuwe manier van rapporteren ontwikkeld te hebben. Deze wijze geeft een beter beeld en leent zich beter voor eventuele bijsturing. Rapportage en evaluatie Het jaarverslag 2021 is niet tijdig vastgesteld. In het jaarverslag geeft de gemeente inzicht in de uitgevoerde activiteiten en de realisatie van de doelen. Daarnaast wordt geen inzicht gegeven in het voldoen aan de kritieke massa zoals opgenomen in de kwaliteitscriteria. Verbeterpunten Voor 2023 heeft de gemeente Borne de volgende verbeterpunten: 1. Werk in 2023 verder aan het actualiseren van het VTH-beleid inclusief een probleemanalyse, doelen en indicatoren, wijze van monitoring en de strategieën. 2. Werk de doelen verder uit in het uitvoeringsprogramma 2024. 3. Werk aan de verbinding tussen het geactualiseerde VTH-beleid, de resultaten uit het jaarverslag en het uitvoeringsprogramma. 4. Stel het jaarverslag 2022 tijdig vast. 5. Stel in 2023 een geactualiseerde risicoanalyse (Wabo-breed) vast en betrek deze bij het uitvoeringsprogramma 2024. 6. Geef in 2023 inzicht in het voldoen aan de kritieke massa zoals deze is opgenomen in de kwaliteitscriteria. 7. Stel het doorontwikkelde Twentse VTH-beleid, gericht op de OD-taken, vast in 2023. 8. Ontwikkel in 2023 indicatoren en streefwaarden bij de doelen uit het geactualiseerde VTH-beleid en neem deze over in het uitvoeringsprogramma 2024 voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente.		

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
Wro	Beoordeling Totaal: groen De gemeente Borne scoort positief op de criteria van het domein Wro. Dit maakt dat het kleurbeeld voor het afgelopen jaar groen is. Omgevings- en Structuurvisies: groen De gemeente Borne heeft in 2015 de Structuurvisie vastgesteld. Voorts is de gemeente bezig met de Omgevingsvisie voor de gemeente Borne. Bestemmingsplannen: groen De gemeente Borne beschikt over actuele bestemmingsplannen voor haar gehele gemeentelijke grondgebied, waarin rekening is gehouden met de provinciale belangen. Toezicht en handhaving: groen Het toezicht en de handhaving op de naleving van ruimtelijke plannen, buiten het toezicht en de handhaving in het kader van vergunningverlening, krijgt in de gemeente Borne voldoende aandacht in het VTH-programma 2023 Het VTH-programma 2023 geeft inzicht in hoe illegale situaties en strijdigheden opgespoord worden en welke capaciteit hierop wordt ingezet. In het VTH programma 2023 is concreter inzicht gegeven in welke thema's en/of gebieden prioriteit hebben binnen het domein ruimtelijke ordening.	Groen	<i>Toezichtregime: groen</i> <i>Vaststelling en actualisatie structuurvisies</i> - de gemeente heeft de structuurvisies op orde (voldoet aan de hiervoor genoemde beoordelingscriteria) <i>Vaststelling en actualisatie bestemmingsplannen</i> - de gemeente heeft de bestemmingsplannen op orde (voldoet aan de hiervoor genoemde beoordelingscriteria) of de gemeente heeft aangetoond dat de beschikbare capaciteit ingezet wordt voor de voorbereiding op het omgevingsplan. <i>Inzicht in nalevingstoezicht</i> - Voor 1 januari van elk kalenderjaar is het door de raad geziene jaarlijkse programma voor toezicht en handhaving RO aan GS gestuurd en - voor 1 april, dan wel samen met de jaarrekening, is het door de raad geziene jaarverslag toezicht en handhaving RO aan GS gestuurd en - doelen en normen zijn behaald. Er is een goede en actuele analyse van de risico's. Er is sprake van een consistent programma met voldoende operationele doelen, afwijkingen zijn begrijpelijk geformuleerd. <i>Intensiteit toezicht: laag</i> - Ambtelijk contact: 1 à 2 keer per jaar. - Kennisgevingsbrief van GS: situatie is conform de eisen. - Steekproef eens per 3 à 4 jaar.
Informatie- en archiefbeheer	Algemeen Het beeld van Borne is gebaseerd op het door B&W goedgekeurde en aan de raad toegezonden <i>Jaarverslag archiefzorg en -beheer Gemeente Borne 2021</i> en op aanvullend verkregen informatie waaronder een handboek kwaliteitszorg en het inspectie/verificatiebezoek dat door de toezichthouder is afgelegd op 19 april 2022. Hiermee voldoet Borne aan de gemaakte informatie-afspraken in het kader van het IBT. Oordeel Het informatie- en archiefbeheer is op orde. Dit leidt op basis van het toetsingskader tot de kleur groen.	Groen	<i>Toezichtregime: groen</i> <i>Zorg voor en beheer van archief op orde</i> <i>Intensiteit toezicht: laag</i> Frequentie algemeen inspectiebezoek: eens per 3 jaar. Jaarlijks door zorgdrager vastgestelde horizontale verslaglegging via KPI's of vergelijkbaar, ontvangen door gedeputeerde staten. Een groene score is uitgesloten als vastgestelde verslagen niet

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	Kwaliteitszorg Een kwaliteitshandboek informatie- en archiefbeheer is opgeleverd en getest. In 2021 is verder ingezet op het automatiseren van selectie- en vernietigingsprocessen waardoor er minder handmatig werk hoeft te worden verricht door informatiebeheerders. Keerzijde is dat er meer controles op volledigheid en kwaliteit van metadata dient plaats te vinden. Ten behoeve van WMO en Jeugdzorg is het pakket Zorgned geïmplementeerd. Ten behoeve van Burgerzaken het pakket iArchief als aanvulling op iBurgerzaken. Archiefbewerking De achterstand van de periode 1960 – 2000 is nog in bewerking en is vertraagd door corona en overlijden van de archivaris. De nieuwe gemeentearchivaris heeft dit traject in 2022 verder opgepakt. Nieuwe archieven van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, departement Borne 1881-1972, zijn opgenomen in de collectie en ontsloten als toegang 006 op www.archieven.nl. Ook zijn enkele interessante charters uit de 16e, 17e en 18e eeuw via de Heemkundevereniging Borne aangeboden aan de gemeente. In 2021 is verder de 10.000e digitale foto toegankelijk gemaakt via de beeldbank op www.mijnstadmijndorp.nl Archiefbewaarplaats Naar aanleiding van de inspectie zijn enkele opmerkingen gemaakt over materiaal dat zich in de archiefbewaarplaats bevindt en daar niet thuishoort. Ook dient de luchtvochtigheid niet buiten waarden tussen 45%-55% te komen. Aandachtspunt voor 2023 Maatregelen in relatie tot de archiefbewaarplaats.		door gedeputeerde staten zijn ontvangen.
Huisvesting statushouders	Beoordeling De gemeente Borne heeft voldaan aan de wettelijke taakstelling voor de tweede helft van 2022. Dit maakt dat het kleurbeeld voor het afgelopen jaar 'groen' is. Daarnaast verdient de gemeente een compliment voor de getoonde inzet in de afgelopen periode. De gemeente heeft in totaal 2 statushouders extra gehuisvest de afgelopen periode waarmee de gemeente een voorsprong heeft behaald op de taakstelling voor de eerste helft van 2023. Ieder half jaar krijgen gemeenten per 1 januari en 1 juli door het Rijk een taakstelling opgelegd voor het huisvesten van statushouders. De beoordeling heeft plaatsgevonden op basis van de realisatiecijfers op peildatum 1 januari 2023 en aanvullende informatie verstrekt door de gemeente.	Groen	<i>Toezichtregime: groen</i> - Voldaan aan de wettelijke taakstelling, inclusief het wegwerken van een eventuele achterstand uit vorige periode(n) <i>Intensiteit toezicht: laag</i> - Maandelijks monitoren voortgang. - Signalering: wanneer het er na uit ziet dat de gemeente de taakstelling niet gaat halen, wordt een ambtelijk overleg ingepland waarbij informatie wordt opgevraagd en geëvalueerd wordt welke stappen genomen kunnen worden om aan de taakstelling te voldoen.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
Erfgoed	Borne kent een actuele erfgoedverordening uit 2018 In de gemeente Borne zijn 20 adviezen aan de erfgoedcommissie gevraagd, de erfgoedcommissie van Borne is een integrale commissie die ook over beleid adviseert. Er is 1x gemotiveerd afgeweken inzake een monumentenvergunning Gemeentelijk monument. VTH wordt deskundig uitgevoerd met voldoende capaciteit. Waarbij monumentale bouwwerken in het beschermd dorpsgezicht hoge prioriteit hebben. Bij ruimtelijke ontwikkelingen worden zowel de archeologische verwachtingskaart als de nieuwe cultuurhistorische waardenkaart geraadpleegd.	Groen	<i>Toezichtregime: groen</i> Voldaan aan eisen Erfgoedwet. - Monumentencommissies en archeologisch deskundigen adequaat om advies gevraagd - Nieuw vast te stellen bestemmingplannen actueel volgens Erfgoedwet. <i>Intensiteit toezicht: laag</i> - Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: maximaal 1 keer per jaar. - Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef).